

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Diumenge 21 d' Agost de 1898

Núm. 3.589

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Rens. un mes, per cada cop, av. Ptas. 61
a províncies i Ultramar. 100
Extranger. 150
Anticis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals
libreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorquí, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

CREMA LÀCTEA ROMEU

Reproductora de la llet
aprobada per la M. Iltre. Acadèmia Médich Farmacèutica
de Barcelona.

Eficacament recomenada per aumentar la llet á las Mares de família, en cuants casos s' hagi retirat per disgust, fluxitat, etc. Ab son us, tota mare pot crer á sos fills durant lo temps de la lèctancia.

Dipòsit: Farmacia de A. SERRA, Arrabal de Sta. Anna, 80

REUS

SECCIÓ DOCTRINAL

Com va acabar Hipònia (1)

Hipònia havia sigut un gran Estat. En aquella gran florida civilisació que després se'n va dir Renaixement, los fills d'Hipònia ab son esperit aventureu y caballeresch, sus facultats generalisadoras y la seva vocació per tot lo llampant y grandios, van fer un bon paper en aquelles societats de creixensa, y Hipònia fou gran.

Pero quan aquella civilisació arribà al bon punt per començar á donar fruyt, quan tot va començar á torrarse y á tornarse solit, quan las ideas generals varen ésser analisadas y calgué á las nacions una política positiva, los pobres hiponians se varen trobar ineptes per seguir lo curs dels temps, y Hipònia va anar decadintse, decadintse, com los rosers que quan ve l'Juliol perden lo florir, no portan cap fruyt y restan tots en mòstiga fullaraca.

Hipònia s' resistia á inutilisarse y á morir; aixís fou que va probar defensar una vida nova adaptada als nous temps; pero com que Hipònia no era apte per tal evolució, va haver de fer una revolució; y com que no tenia prou forses per resistirla va estar á punt de morirne; pero encara va poder reaccionar una mica y va anar fent la «viu-viu» d' una vida híbrida y mesquina.

Naturalment, tot lo seu orgull lo tenia posat en lo recor de sus passades grandeses, perque no'n podia tenir d' altre. Com reliquias d'aquellas grandesas, li restaven unas quantas motas de terra escampadas per aquí y per allá de la mar. Y veus aquí que en la més grossa d'ellàs va alsarse un crit de guerra en contra de la soberanía d'Hipònia. Los hiponians tot seguit van enviar barcos, gent y diners á la illa revoltada, y veient que encara, no n' hi havia prou ni van enviar més, y després més y més. Era com si ho tressin al pou; primera, perque á Hipònia s' havia perdut la mena dels grans homes, únichs que poden intensificar las forses esgarriadas petifitas (com las tenia Hipònia) per ferne una de grossat; segona que la illa no era gens saludable y s'morian.

(1) Aquest article fou publicat en «La Renaixença» de Barcelona lo dia 10 de Juliol de 1896 y per ureu d' oportunitat apesar de fer més de dos anys que son escrit, lo qual demostria que son autor hi ven de lluny, lo transcribim avuy perque nostres lectors puguen reflexionar sobre sa substancialitat. — N. de la R.

La que paga més contribució de la província FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

lo 8 d' Octubre de 1492, la illa de Guanxhui, que s'anomena després San Salvador, y envia dos espanyols á reconeixer l' interior d'aquellas terras. De tornada los comissionats digueren haver trobat à varis indígenes que tenian á la mà una petita teya, de la qual espiravan lo fum. L' herba sisís encessa l' anomenaven «cohiba», y la teya que d'aquesta formavan la designavan ab lo nom de tabaco; aixís, donchs, resulta que hem pres la part per lo tot, á lo menos á Europa, abont ha prevalescut aquest úlitim nom; y aqueix es lo molin perque encare avuy á la Habana probar un tabaco equival exactament á dir entre nosaltres fumar un cigarro.

Espanya y Portugal coneixien ja l' tabaco quan Joan Nicot, embaixador de Fransa á la cort de Lisboa, l' importà á son país. Lo nom científich de «Nicotiana Tabacum» eternisà la memòria del embaixador Nicot.

Lo crèdit del tabaco á Europa, segons alguns filòsophs, es lo resultat d' un sentiment de curiositat, que fàcilment s' adhereix á tot quant ve de lluny, ó be sus virtuts y alabansas, tan pregonadas per los escriptors y poetas.

Ningú nega la primacia al réy dels tabacos, que produueix peculiarment la Habana, ni ningú hi ha que desconeixi que l' sistema financer que ha regit á Espanya no ha deixat probar experimentalment que nostre clima pot vencer á Flandes y á la Alsacia. De las dos solanaceas del Nou Mon, á la patata provindencia del pobre, li costà dos sigles lo probar se utilitat; lo tabaco guanyà rápidament tot l' univers. ¡Qué de controvèrsias no hi ha hagut sobre son us! Que d' investigacions sobre sa fisiologia y cultiu.

Aquest es d' inmensa importància en las Amèricas, com pogués serho á Espanya, si'l govern no monopolisà sa venda. Com planta anyal, prevaleix molt be en nostres climas, y pera poguer establir bases sólides respecte'l cultiu del tabaco, precis seria començar per averigar quines son las millors condicions del terreno propi á la producció de la calitat buscada per los consumidors. Lo dia en que hágim determinat la composició química, las propietats físicas y la estructura geològica de la terra abont se desenrotilla'l millor tabaco, havent aixís mateix trobat quines son las variacions que en sa constitució exerceixen las distintas proporcions de las diferentes substàncias que poden existir en los terrenos, aqueix dia haurém resolt lo problema científich del cultiu. Allavors, la industria, aplicant sus consecuències, las farà servir d' antorxa benèfica en sus pràcticas, no sols pera modificar convenientment la terra que no sia del tot idònea al tipò requerit per la planta, sino encare pera procedir a acert en la devolució que als camps deu ferse, á fi de reemplassar las substàncies que hagin pogut extreure's los vegetals que en ellis creixeran.

Pera'l cultiu del tabaco s' requereix una terra rica, substanciosa y liviana; no deu ser massa seca ni humida, perque las arrels cabelludes d'aquesta planta aixís ho exigeixen. Serà plena en tant que sia possible y exposada al meridiá, y guarnida natural ó artificialment, com acostuman los holandesos, per fileras d' alams ó d' altres arbres, ó be ab alvitans, pera d' aquest modo impedir la exposició dels vents fortes á las plujas fredas, lo gel, ó pedra, tan perjudicials á questa planta. De tot lo qual se dedueix que la temperatura deurá ser algo elevada pera afavorir son creixement, sa elaboració y sa dessecació.

Le llevar recent obtinguda es preferible, encare que la experiéncia demostria que pot conservar per molt temps sa facultat germinativa.

Quan la planta té ja tres ó quatre fullas, y un alsa-

Cultiu del tabaco

da de dos ó tres pulgadas, se tren de la terra ab totas sas arrels, cuydant que 'l temps sia favorable, y 's transporta al camp, ahont s'ha de plantar d' assiento.

La distancia que las plantas han de tenir entre si, està en relació ab la major ó menor distància del ecuador, encara per terme mitj podem dir, que es favorable formen línies paraleles d'un metre de distància, de llargades y d'amplades. Es menester destruir també totes las plantas perjudicials de que 'l camp se cubreix.

Quan té ja l'alsada d'un ó dos peus, y avans d' apareixer la flor, es necessari descoparles, pera que diminuixint lo número de fullas, refluixi la sava y aumentin las demés en ample y sian ufanosas.

La collita comensa als 40 días de la trasplantació, quan las fullas prenen un color groch, estan inclinadas y exhalan un olor molt fort al pas que perden algo de son such. Allavors se separan en tres classes; las inferiors forman la tercera calitat; després venen las mitjas y per últim las superiors, que son las millors.

Se traslladan las fullas després de cullidas als aixugadors, que deuen ser cuberts y posats en paratge ahont pugui corre be l'aire; s'amuntegan ab l'objecte de fer desenrotllar un principi de fermentació, que 'ls priva d'una part de sa aigua de vegetació; després se separan ó classifiquen sas diverses qualitats, y s'extreuen aquellas fullas que podrien comunicar algun mal olor a las demés; se fan feixos y se suspenen per completar la dessecació.

Lo tabaco que gosa de més reputació en tot lo mon es lo de la Vuelta Abajo (Habans), y la qualitat superior que allí s'obté dependeix del esmero ab que disponen totas las operacions del cultiu. Aqueixa qualitat la constitueix l'aroma de la fulla, sa flexibilitat, son aspecte sedós, y al ser cremada, la igualtat de la combustió, y las impresions combinadas del fum y del tabaco en contacte ab la boca. Considerant lo fum, se sab que en ell existeix, en sa major ó menor cantitat, la *nicotina*, la qual per forsa produueix sas naturals accions sobre la economia animal. Ademés conté tots los cosos produuits per la combustió. En lo fum del tabaco de bona qualitat totas aqueixes materias se treben en certa y determinada proporció, quins efectes acaba l'home, per l'ús frequent, no sols per tolerar, sino també per desitjar.

B. C. y M.

(De *El Labriegu*.)

Desde Villa-Engracia

Un concert artistich-literari

Assentat á la falda de una de las montanyas de la rodalfa de la vila Esplugues de Francolí, famosa per sas ayguas ferruginoses y mes famosa encara perque en ella hi està aixecat lo Monestir de Poblet, joya arquitectonica que nos recorda 'ls esplendorosos y florejents temps de la nostra Catalunya lliure, á un nivell sobre 'l mar d' uns sis cents metres, hi ha 'l xalet, hotel ó balneari de «Villa-Engracia», edifici que per la seva elegancia forma harmónich conjunt ab altres que á curta distancia d' ell s'oviran, embellin' aquell camp salvatge que pintoresch.

No precisa pera aquesta article que consignem las ventatjas que allí hi troba l'aficionat á estiuhejar y pertant, á fi de disposar de mes espay pera la ressenya de la festa allí celebrada ans d'ahirá la nit, dia de Sant Magí, únicament dirém que 'l Balneari dona hostatja á un bon número de distingidas familias d'aquesta ciutat, Tarragona y Barcelona.

Lo local escollit pera celebrarhi la festa, fou la sala de la planta baixa quina part s'utilisa pera menjador, iluminada ab gas acetileno y guarnida ab alguns rams y l' hora del concert las nou del verpre.

Avans de la hora ficsada un verdader estol de bellas senyoretas y distingidas damas ocupava ja totes las cadiras destinades al auditori y molts altres que per insuficiencia de lloc no hi pogueren pendre assiento ho feren en la plasseta de devant del edifici arrimadas las cadiras á las grans finestras per les que prenia llum y fresca la mentada sala destinada al espectacle.

Lo xiú, xiú ab que 'ls espectadors cambiavan impressions y la remor que desde la plasseta 'ns arribava per lo passeig d' algun que altre *dilettanti* impacient fou interromput per les melodiosas notes arrancadas ab maestria y destresa del piano per lo Sr. Ginesta que obrí el concert executant la «Barcarola» d' Alíó, regnant durant lo concert lo més sever silenci. Las bonas condicions que tant aventurejat pianista nos feu oír en ell en la execució d'aquell número del programa, quedaren per demés confirmadas en la difícil pessa «Moment musical» de Schubert, plena de dificultats y

que interpretà ab un gust delicat vencent ab la seva agilitat los perills que ofereix al qui fins coneixent lo piano y sent un musich consumat no sab treure 'ls efectes de motius subjectius que impresionan fortemen al auditori. Labor fou la del Sr. Ginesta que s'aplaudió de tot cor y que en res seu decaure la fama que com a expert pianista se li atribuïa, triomf que fou tant mes llegítim, si's té en compte que las notas graves del piano no responden á la voluntat del artista.

Seguidament del Sr. Ginesta, la distingida dama Sra. Sanromá llegí la poesia «Quan serás gran» original de nostre país Sr. Martí y Folguera.

No foren paraus ni lletras lo que sortien dels llavis de la Sra. Sanromá recitant lo «Quan serás gran», sino notas plenes de sentiment y dolsura, bossins del ànima de una mare amorsida quin únic somni y únicia felicitat consisteix en cercar pera 'l fill que gronxa en lo bressol lo mes falaguer esdevenir, sospirs d'un cor que anyora, ó llàgrimas de goig que ensenyen lo camí á las de dolor que esperan la sortida segons alegres ó tristos eran los passatges de la composició poética, ó tractés d'ilusions encisadoras ó de negres realitas.

En cambi en «La primavera» que en la tercera part rescità hi notarem una tonalitat monòtoma que desvirtua en part la felic frasse «Del cel al cel» ab que alaba la composició, llunar aquell, que si's vol, en obsequi al plaher que 'ns feu disfrutar en la lectura de la primera roesia li podíam molt bé passar per alt: mes aixís creyem mosaltres que aquesta pètita observació, lluny de que hagi de molestar á tan distingida dama, pot ferli regoneixir que no son las nostras opinions filles de una ploma quin únic interés es lo q' adulat. Ab grans aplaudiments fou rebuda per l'auditori la lectura d'abdos poesies y á mes d'un bouquet de flors ab que se l'obsequiá a la seva aparició, se li regalà una gran y hermosa toya.

Tocà l' torn seguidament de la Sra. Sanromá á la bella senyoreta Valls qui senons resaven los programas nos cantà l'«Ave María» de Luzzi acompañada al piano per lo Sr. Sabater.

La Sra. Valls á las primeras notes de aquesta partitura se nos presentà com a cantant d'envejables condicions: de veu fresca y potent en tots los registres y de simpática figura, li falta sols lo possehir la escola que sols s'aprent en molts anys de pràctica ó en alguns d'estudis pera modular en los passatges en que aixís ho exigeixi la tessitura de la partitura sa ben timbrada veu y fer impercibiles al oido 'ls cambis, pera que 's pogués dir que no es una aficionada á l'art de la ab justicia endiosada Pati, sino una «mezzo soprano» absoluta de las que no n'acostuman á sortir en la escena lírica.

L'«Ave María» de Luzzi com la «Serena» de Braga acompañada de violí y piano en substitució d'un violoncello y «Sauson è Dalida», de Saint-Séenz, foren interpretadas com millor no 's podia desitjar en una senyoreta que sols per afició cultiva 'l diví art, puig sa gola privilegiada emetia ab facilitat las notes mes difícils impregnant las sevas vibracions de candencia melodiosa, del sentiment d'amor ab que las estudiá, y atacant ab la valentia, que moltes que passen per artistas de cartell voldrian, los aguts. Erenetichs picanments de mans, tan entusiastas com merescuts foren lo premi que l'auditori otorgà a la Sra. Valls á mes d'un bonich «bouquet» de flors y d'un preciós ram que se ni feu ofrena.

Lo poeta Sr. Gras y Elías donà lectura á una poesia original seva, titulada «Romance», referent á costums de la época de Carles IV quina exposició està molt bé y fou aplaudida ab justicia; en lo transcurs de la poesia hi ha també una nota festiva tractada ab molta delicadesa: pero tenia l'detecte aquesta composició de ser llarga y així feu que no poguessin apreciar son valor intrínsech.

S'aixecà acte seguit la elegant y bella senyoreta Ricomá, deixeble del Conservatori de Barcelona, que en l'estudi de violí obtingué el primer premi contra sis aficionats que li disputavan. Hi havia en l'auditori marcat interest en apreciar los avensos que la Sra. Ricomá havia fet en los estudis de tant difícil instrument y d'aquí que 'si, riguros, era 'l silenci que en tots los números havia regnat, s'extremá mes en aquest fins á l'extrem de que 's podia imaginar que aquellas personas humanas pel poder de una fada s'havien convertit en bellesas escultòriques travallades pel burí d'inspirat artista sobre la pedra inamada.

En tan favorables condicions y acompañada al piano per l'intelligent Sr. Sabater la Sra. Ricomá arranca de las cordas del violí les delicades y fines notes del introito de la pessa «Souvenir des pyrenees de D. Alart» ab admirable justesa y gran afinació, tenint la desgra-

cia de que en un dels passatges culminat se li trenqués una corda, lo qual mes per lo que 's esverà que per la falta que li feya, fou causa de que 'ls darrers compàssos, decayguessin dels primers.

En lo concert 18 de Krentzer, en la «serenata de Bregà» acompañant junt en lo piano á la Sra. Valls y especialment en lo nové concert de Beriot, que executà en substitució de la «Chansonette de Dangla», fou en las pessas en que millor feu gala de sos coneixements artístichs desplegant en tot equest darrer número las sevas envejables dotes. Dificil es aquesta pessa obligada y de prova pera que una senyoreta que està en los albors de tan costosa carrera s'atreveixi res mes que á salvar las dificultats de que està sembrada y no obstant la bella Sra. Ricomá, no tant sols salvà aquells obstacles sino que també nos feu sentir ab bastanta extensió algunas de las bellesas que atresora la partitura favorita del insigne violí navarro, del may prou elabat Sarasate, demostrant lo molt que ha aprofitat los seus estudis y lo ben merescut que tenia lo premi guanyat per sa aplicació y ab son talent.

Relativament curta es la edat de la Sra. Ricomá pera que 'ns atrevíam á fer cap auguri sobre l'esdevenir, perque cultivant aquest estudi per afició y per entretinent, podria ser que á lo millor de la carrera di-gués prou: mes deixant á banda aquesta consideració y atenent sols á que segueixi en sos estudis ab la fè y constància que fins avuy, si podém dir, y no tenim por á equivocarnos que arribarà molt lluny, tan lluny que al convertirse la actual ponella en ubriagadora flor, com la crissalida en bonica papellona, hi veurém en l'estrellat cel del art una nova extrella de llum propia quins raig vivificadors nos obrirán los ulls del cor pera contemplar á la eterna «Bellesa».

Aplaços, felicitacions y corals en horabonas rebé la Sra. Ricomá per sa ben brodada y acabada tasca dels admiradors que ja tenia y de tota la colonia estiu-henca que ja la pot apuntar en la llista d'aquells primers y mes felissos.

També fou obsequiada ab un ratmellet de flors y una hermosa toya.

A continuació de la Sra. Ricomá toca la tanda de fernos sentir algo de son escullit y selecte repertori á la célebre y aplaudida soprano absoluta (triple dramàtica) la bella Sra. Avelina Carrera.

Comensà artista tan distingida l'aria de la òpera «Aida» y nos cantà en lo transcurs de la vetllada l'«Ave-Maria» de «Otello», un número de «Sansón è Dalila», un número de «Manón» y l'aria de «Mefistófeles».

Las condicions del local, la modestia y gust ab que prengué part en la festa, lo consideraríam per endavant talent privilegiat y dots gèns comunes, aixís com una infinitat de favorables circumstancies embolcallavan ab una aureola de llum la elegant y gallarda figura de la Sra. Carrera, fentla á tots simpática, perque desde l'esgrahó mes alt del temple de l'art quins fidels s'agrenollan als peus d'«Orfeo» descendíen ab serena magestat á sensilla sala aixecada al peu de una montanya, que lo mateix que tenia per traspol l'obra de la mà humana, poch s'hi faltava perque 's convertís en dossell de columnas d'aire y per panyo aquest llençol d'un blau indefinit brodat d'espurnas, sala que ocupada per reduhit número de persones en comparació als públics devants dels quals ha travallat la Sra. Carrera, no podia aquest auditori mantenir fermas y en constant comunicació las corrents per les quals queda subjuga't al artista y aliena á aquest al camí de la gloria, per mes calurosos que sos aplausos fossin y mes purs los sentiments.

Mes il foco sacro de la inspiration, que demostrarà sentirlo y ab forsa intensitat la Sra. Carrera, alimpermetó no tenir en compte el número pera fiescar la atenció en la qualitat, que era per demés selecta, y lluny de cantar com se fa en un teatre quan la entradab fluyeix, interpretà tots los números ab aquelles delicadesas de gust que 's han enlayrat á lloch tan preminent de la escena lírica y que tants triomps li han prorrogat en los públics de Barcelona y Madrid.

De veu pura, fresca, potent y d'extensió, bona escola de cant, y dotada d'una cor sensible á totas las bellesas, quan mes difícils es la nota que ha d'emetre sa gola, ab mes valentia, l'ataça, sorprenguent que les notes dels registres mitj que per lo general sempre resultan velades y que en les graves que surten debilitades, las emetès ab igual netedat y brillants que les agudas.

Dir que en totas las pessas se la va aplaudir ab frenesi fora una vulgaritat: lo que aquells aplaudiments significaven era enlayrar novament al trono de què havia baixat artista tan admirada, pera que la colonia estiu-henca de Villa-Engracia se fessim cabal de que també arriban á aquelles alturas los cants que 'ns seduixen á las ciutats y capitals. Igual que á las an-

teriors senyores li fou regalat un pom y una hermosa toya de flors.

En la segona part l' Excm. Sr. D. Pere A. Torres amo del balneari y de totas aquelles masias, llegí un tres d' una poesia (legenda) *El Castillo de Albuquerque* que fou rebuda ab molt agrado y molt aplaudit al acabar.

Y per clou de festa lo jove Sr. Pons imitá ab molta gracia a alguns actors y als proboms de la major part dels partits polàtics madrilenys, dijeron algunos fragments de discursos per ella fets en lo Palau del Congrés ab la accentuació y fraseigs particulars, lo qual li valgué molts aplausos.

En resum: una vellada que en los anals d'aquell balneari se ni registrarán pocas: una nit passada deliciosament tant per la saludable que era a l'ànima la part artística, com el cos la puresa de oxigeno que aspiraven los nostres pulmons. Sols hi podém registrar una nota trista: la del dolor que experimentarem al veutes al cap d'un rati solets en la plasseta de devant del Balneari, mentres donavam fi a un partit refrigeri. Eran las 4 del matí.

Impresions

Carrera, Valls, Ricomá, Sanromá, Ginistá, Gràs y Elies, Sabater, Casas y Torres, no diuen algo y no revelan per si sols lo que hi ha sempre per part d'alguns en amagar als ulls d'Espanya y de l'extranger?

Sí, revelan que a Catalunya no hi ha egoisme, sino sentiment: que en aquesta laboriosa terra del treball y del comers no faltan horas per cultivar l'art en totes sus manifestacions, ni fills privilegiats que destacan dins d'aquesta esfera de la activitat humana, que no en va'l Mediterrani, l'inspirador de l'ànima nacional d'Italia, la terra per excelencia del art, besa també ab remor d'amors la costa de Catalunya y sembra en lo cor de sos fills las llevors que han d'iniciar en lo conreu y contemplació de lo bell.

Los noms d'aquests artistas recordan a la pàtria: nosaltres no fem mes que esventar las seves cendras pera qua serveixin de caliu a altres catalans.

FRANCESC COLOM y ESCODA.

CRÒNICA

OBSERVACIÓ METEOROLÒGICAS del dia 20 d' Agost de 1898

FACILITADAS PEL D. RAMON GISPERT

HORAS d'obser-vació	BARÒMETRE aneroide	GRAU d'humitat	PLUIA en 24 hores	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. par-ticular
9 m. 3 t.	758 759	83 82	4	7.1	Gas	

HORAS d'obser-vació	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS			
	Maxima	Minim.	Term. tipo	direccio	classe	can
9 m. 3 t.	Sol... 42	30	27	S.	Cumul	0.9
	Sombra 32	31	30	S.		0.1

No hi ha res més gran que veure un poble que practica la caritat; y tant més gran es quant aquesta no solzament atent a mes necessitats si que ho fa de manera que admirí lo que 's tinga de posar de relleu la miseria que se suffreix.

No hi ha dupte que Reus es un poble caritat; pero a nostre humil entendre lo que vè succeixen tots los dissaptes al matí repartint la caritat a les portes de les botigas, no es propi d'un poble que té pretensions d'aner tan endavant com lo nostre.

Féssis tanta caritat com sis possible, y Deu fassí que vinga dia que quedin remediatas totes las necessitats; més corregíxis la manera que 's vé fent los dissaptes per las casas particulars.

Un patronat, un delegat especial de tots aquells que vulgan fer caritat y en un sol lloch, seria més cómodo a tothom, tant als que la fan com als que la reben y Reus no veuria las bandades de pobres que en dies com los dissaptes van per los carrers.

Què passa a Montroig?

Es una cosa casi incomprendible.

Sembla que fa uns quinze dies, poch més ó menos, que desde la una a las dos del mitjà-dia, se calà soch ó 's cremà una caseta de camp no gayre lluny del poble; que 's destruí una torreta ab un pedestal d'altra finca, y que també 's destruí un bossí de vinya d' altre propietari. Que dias després se destruïren y prengueren les flors d'un petit jardinet casi tocant al poble y que 's feren malber uns garrofers joves y part de vinya d' una altra finca.

Qüe posteriorment s'ha entrat al cementiri y fet malber algun ninxo y diferents objectes.

Finalment y lo més gràve: sembla que 's ha anat a dos propietaris a lo que comunament se diu, férloshi

trauer los cuarts, y que un d'ells ha fet la denuncia a la autoritat.

Y fins avuy, res se sab.

Pobres veïns de Montroig! Quanta seguretat personal tenen!

Se coneix que la policia del Alcalde y del Jutge Municipal es bona.

Suposem que de tals feits s'està instruint sumaria y per això ns absténim de fer comentaris; més, en són dia nos ocuparem, com se mereix, de tal assumptu.

Hem rebut un atent B. L. M. del President de la societat «Centro de Lectura» invitantnos al concert musical que avuy a la nit tindrà lloc en los jardins de la mencionada societat y en lo qual hi farà son debut la Banda de bandurrias que fa poch s'ha creat al «Centro».

Lo programa del concert es lo seguent:

El Llo, pás doble, per la Banda.—«Anyoransa» per l'Orfeó.—«Celia», gavota, per la Banda.—«Escenas tartarases», per l'Orfeó.—«Berthenope», mazurka, per la Banda.

Ans d'ahir a la nit los empleats de Consums del fielat del camí de Salou decomisaren un bot de ví d'una cabuda de 11 curfés que s'intentava introduir al casco de la població sense pagar drets.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums puja a 1070.84 pessetas.

L'alarmant notícia donada per la Crònica Reusense referent a la cuestió de l'ayqua y á si de posar las coses en son lloch, ahir lo Sr. Alcalde convocà a una reunid a tots los Directors de la premsa local pera informarlos de lo que verdaderament hi ha sobre tan important assumptu y las mides que havia pres l'Alcaldia.

No hi ha motiu pera que l'vehinat s'alarmi y per més que avuy, innovacions modernas en la confecció del diari no ns permeten ser lo explícits que la mida del assumptu y la tranquilitat del vehinat se mereixen, ho farémen en lo número vinent.

Recomaném sí l'anunci oficial que publicarem en lo present número pera que ho tingen present los nostres lectors.

La casa del «Xampany Codorniu» convida a tots los artistas espanyols a un concurs pera fer lo cartell anunciador d'aquest ví espumós.

Ofereix cinch premis: primer, 1.500 pessetas; segon, 500; tercer, 250; quart, 200 y quint, 100.

Als cartells no premiats la casa hi posarà un cartell indicant que se desitja comprar, á fi de remunerar en part lo travall del artista.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l'anunci de la quarta plana, Dírigir-se a casa Gambús, carrer de Vilà Bou) 12.

SECCIÓN OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

A fi de facilitar lo cambi del ayqua y la neteja de las canyerías que abasteixen las fonts de la Plaça del Castell, Plaça del Rey, Plaça de Prí, Plaça de la Constitució, Plaça de Puvill Oriol, Arrabal baix de Jesús, Manufactura, Camí de Riudoms, Hospital Civil, carrer de la Girada y carrer de Sant Joan s'adverteix al vehinat que ditas fonts acabarán de rejir durant 24 horas quedant també suspés per lo mateix espai de temps l'ayqua del servy particular en la creu affecta a ditas canyerías.

Pera l'servy é higiene del vehinat seguirán rajant las demés fonts de la població que se surteixen d'aygas de la mina d'Almoster.

Lo que s'anuncia pera general coneixement del vehinat.

Reus 20 Agost de 1898.—L'Alcalde, Joseph María Borrás.

Registre Ci-vil

del dia 19 d' Agost de 1898

Naciments

Palmira Figueras Grau, de Enrich y Dolors.

Matrimoni

Cap.

Defuncions

Teresa Torrents Fortuny, 27 anys, Arrabal de Robuster, 9.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Joaquim.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a dos cuarts de nou del matí tindrà lloc la Comunió g-neral per las filles de María Inmaculada y desseguida la visita á la Verge, y á las cinch de la tarde continuará l' Octavari Assumpció de la espresada Verge.

Sant de demà.—Sant Sinfòrià.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roig

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	57'30	Filipinas	
Exterior	64'25	Aduanas	87'25
Amortisable		Cubas 1886	70'62
Francesas	23'95	Cubas 1890	54'87
Norts	24'85	Obs. 6 0 0 Fransa	47'50
Exterior Paris	40'45	Obs. 2 0 0 »	37'50

GIROS

Paris 62' Londres 40'80

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los països.

Nota.—Se reben adhesions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comisió, y se satisfan los cupons de Janer y Abril de dita Companyia.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	57'35	Cubas del 86	70'50
Exterior	64'25	Cubas del 90	54'87
Colonial		Aduanas	87'25
Norts	24'85	Oblg. 5 p 0 Almansa	75'75
Francesas	23'95	Id. 3 p 0 Fransa	37'50
	70'25		

PARÍS

Exterior 40'45 Norts 62' Londres 40'80

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'her de tots los països.

Nota.—Aquesta casa s'encarrega de la adhesió de las obligacions al conveni de la Companyia de Tarragona á Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

ANUNCIS PARTICULARS

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s'anomena quebradura, quebrancia, relaxació, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

Com se coneix?

Per la excrescencia, (bulto), mes ó menos tou ó mes ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

Quinas son sàs consecuencias?

La persona que sufreix aquesta dolencia orgànica, que apareix moltes vegades insensible y per relaxació natural dels teixits, ó be a consecuència d'un esforz voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, està exposat continuament á una mort terrible; per això basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l'anella ó obertura que deix passar l'intestí per efectuarse la estrangulació del mateix.

Consecuència de lo dit es lo creure que qualsevol armat mentre tingui

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

ESTANOS MINERIAZOS

CARRERA SANTA ANNA, 28.—BILBAO

Lo més econòmic, lo més eficàs, lo més durader.

SOLUBLES AL CITRAT

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA,

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D'EFFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l'empleo

A. D. OTTO MEDEM.—VALENCIA

SOCIETAT MARÍTIMA HONOR
Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1898

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Agost directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnific y ràpit vapor francés.

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires os grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Agost lo vapor **Les Alpes**

lo dia 26 Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Passe de Palacio.—Barcelona.

GRUPO PARISIENNE

Siempre se ferí

que el següent vapor saldrà pera Rio Janeiro el dia 11 d'Agost, dependint d'una oportunitat que si no es dóna no podrà sortir en la setmana del 11 d'Agost.

En el dia 26 d'Agost sortirà el vapor **Le Maroc** pera Rio Janeiro.

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Passe de Palacio.—Barcelona.

Que sempre s'arribarà a Rio Janeiro el dia 11 d'Agost.

En el dia 26 d'Agost sortirà el vapor **Le Maroc** pera Rio Janeiro.

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Passe de Palacio.—Barcelona.

Que sempre s'arribarà a Rio Janeiro el dia 11 d'Agost.

En el dia 26 d'Agost sortirà el vapor **Le Maroc** pera Rio Janeiro.

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Passe de Palacio.—Barcelona.

Que sempre s'arribarà a Rio Janeiro el dia 11 d'Agost.

En el dia 26 d'Agost sortirà el vapor **Le Maroc** pera Rio Janeiro.

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Passe de Palacio.—Barcelona.

Que sempre s'arribarà a Rio Janeiro el dia 11 d'Agost.

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

MÓVILES

POR MOTOR

Vapor, de Gas

Y Á BRAZO

MUNAR Y GUITART

S. en C.

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevados

de todos los sistemas conocidos, como son los de equili-

bro superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares,

de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, á bra-

zo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE

LA CASA

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897

1897